

КАФЕДРА ОПЕРНОГО СПІВУ

Камерний спів

Освітній ступінь	магістр
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Оперний спів

Курс	1-2
Семестр	2-3

Статус обов'язкова

ECTS	4	
Годин	120	9
Індивідуальні години	40	2
Самостійна робота	80	5

Семестровий контроль екзамен

Інформація про викладача

ІПБ	Антонюк Валентина Геніївна, доктор культурології, професор, заслужена артистка України, завідувач кафедри камерного співу Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського.
Профіль викладача	
e-mail	

Анотація навчальної дисципліни

Мета курсу:

- розвиток виконавської майстерності студентів-вокалістів на матеріалі камерної вокальної музики від епохи бароко – до сучасного авангарду й полістилізму;
- сприяння вивченню та засвоєнню студентами практичних основ камерного співу;
- широке ознайомлення з романсово-пісенною літературою, виховання художнього смаку й розуміння стилю виконуваних творів;
- формування всебічно розвиненої художньої особистості вокаліста-виконавця та викладача;
- підготовка висококваліфікованих фахівців для професійної діяльності у галузі камерного співу в єдиному процесі професійного навчання, музичної освіти та естетичного виховання.
- систематизація й узагальнення знань та вмінь у галузі камерного співу, формування на їх основі професійних виконавських навичок, переконань, світогляду;
- розвиток пізнавальних і фахових зацікавлень майбутніх камерних співаків, формування в них мотивації до самостійної виконавської діяльності, що характеризується не стільки масштабами голосу, скільки великою музичною культурою, здатністю до масштабного охоплення репертуару.

Завдання курсу:

– вдосконалювати вокально-технічні навички (рівність звучання в усіх регістрах, володіння всіма видами вокалізації та витонченою палітрою звукових динамічних відтінків);

– розвивати й поглиблювати в студентах розуміння стилю, жанру, форми виконуваного твору;

– навчити студентів в невеликому часовому відрізку тривання камерного вокального твору описати цілу подію, зміну душевних станів, – усе те, що закладено в поетичний та музичний текст;

– сприяти підвищенню рівня музично-вокальної та загально-естетичної ерудиції студентів;

– виховувати дбайливе ставлення до голосу;

– формувати навички роботи з вокально-педагогічним репертуаром, який слід вивчати мовами оригіналу;

– використовуючи методики прогнозування та визначення стратегії розвитку мистецької особистості, виявляти й максимально розвивати індивідуальні можливості кожного студента-вокаліста й вірно спрямовувати його самовизначення та подальшу фахову діяльність.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

– специфіку виконання камерної вокальної музики;

– методологію роботи з вокально-педагогічним репертуаром, який слід вивчати мовами оригіналу;

– кращі зразки камерної вокальної музики шляхом підбору якісного репертуару, його теоретичного усвідомлення та практичного засвоєння;

– кращі традиції української та провідних світових вокальних шкіл;

– методи порівняльного аналізу вокального виконавства;

– виробити почуття художньої міри та естетичного смаку.

вміти:

– виконувати камерну вокальну музику;

– застосовувати практично методологію роботи з вокально-педагогічним репертуаром, який слід вивчати мовами оригіналу;

– розвивати кращі традиції української та провідних світових вокальних шкіл;

– володіти основами інтерпретації вокальних творів, стилістичними засобами втілення авторських та власних інтерпретаторських задумів; базою знань з історії та сучасного розвитку вокального мистецтва, творчості персоналій, та комплексом професійної компетентності співака-соліста;

– здійснювати перекладання для сольного виконання українською мовою відомих вокальних творів зарубіжних композиторів з метою їх ширшої популяризації;

– проводити безперервну дослідницьку роботу співака-соліста, спрямовану на збагачення репертуару та пошук свого місця в полі традицій музичної культури.

Навчання у класі камерного співу передбачає вивчення творів мовами оригіналу, вільне читання з листа й транспонування. Відбувається знайомство з вокальними циклами, які складають основу виконавської та навчально-педагогічної роботи вокалістів київської школи камерного співу.

До завдань даної дисципліни входить виховання в співаках самоконтролю, самоаналізу, творчої волі, прагнення до самовдосконалення, формування художнього смаку, чуття стилю, широкого кругозору. Вирішення поставлених завдань слід здійснювати в процесі ознайомлення студентів з кращими зразками вітчизняної та зарубіжної камерної вокальної музики різних історичних епох, а також пісенного фольклору.

Перелік тем

Тема 1. Специфіка практичного застосування фахових навичок камерного співу

Тема 2. Самостійна робота студентів-вокалістів над камерно-концертним репертуаром

Форми та технології навчання

Педагогічні:

- *вербальний*: пояснення, коментарі; обговорення;
- *наочний*: показ, демонстрація, ілюстрації;
- *аналітичний*: робота з літературою, аудіо та відеоматеріали;
- *проблемний*: визначення і вирішення проблемної ситуації;

Мистецтвознавчі:

- *історико-типологічний*: систематизація вокальних творів за хронологією та класифікаційними угрупованнями;
- *історико-стильової реконструкції*: відновлення характеру і стилю виконання вокальних творів за описами сучасників, оригінальними нотними виданнями, еталонними виконавськими версіями;
- *жанровий*: визначення характерних ознак вокального твору за родовими і видовими ознаками;
- *стилістичний*: визначення характерних ознак твору відповідно до певної історичної доби, країни, індивідуальних рис персонажа (вік, стать, соціальний статус, тілобудова, темперамент персонажа тощо);
- *інтерпретаційний*: моделювання різних інтерпретаційних моделей виконання відповідно до різних жанрових та стильових ознак музичного твору.

Навчальні ресурси

Нотний матеріал відповідного камерного (оперного) репертуару, музикознавча та методична література за фахом представлені у вільному доступі в бібліотеці та читальній залі Академії. Інструментарій у репетиційних приміщеннях, навчальних аудиторіях, концертних залах Академії надається для проведення занять, репетицій та концертних виступів відповідно до розкладу. За умови дистанційного навчання через протиепідеміологічні заходи, всі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали завантажуються на [GOOGL DISK ifm1.2nmau@gmail.com](mailto:ifm1.2nmau@gmail.com). Програми модульних контрольних робіт у формі концертного виступу студентів у формі посилання на YOUTUBE надсилаються на офіційні електронні адреси кафедри.

Методи контролю

З метою визначення повноти та тривкості знань і практичних навичок, набутих у процесі засвоєння дисципліни «Камерний спів» співаками-магістрами оперного профілю, навчальним планом передбачено екзамен у III семестрі.

Екзаменаційні вимоги:

I семестр

II курс– іспит – 5 творів – 1 класична або концертна арія
російський романс
український класичний романс
західноєвропейський романс
сучасний романс
(або частина циклу)

Орієнтовні списки вокально-педагогічного репертуару.

Арії «старих» італійських майстрів XVI-XVIII ст.

Бонончіні Дж. «Per la gloria».
Вівальді А. «Domine deus», «Un certo non so che», «Vieni, vieni»; «Vorresti, il so, vorresti, amor tirano» з опери «Атенеїда»; «In grata si misvena» з кантати «Невдячна Лідія»; арії з опер «Оттон», «Баязет», «Монтесума», кантати «Глорія», ораторії «Тріумф Юдіфи».
Гаспаріні Ф. «Augellin vago e canoro», «Lasciar d'amarti».
Грегорі Дж. «Sento in sento la speranza», «Saro fedele, saro costante».
Джордані Т. «Caro mio ben», арії з опер «Артаксеркс», «Антигона», «Поцілунок».
Дуранте Ф. «Danza, danza, fanciulla», «Virgin tutto amor».
Кальдара А. «Alta del core», «Come raggio di col», «Sebben crudele», «Selve amiche Ombrose piante».
Каріссімі Дж. «Non posso vivere», «Vittoria, Vittoria».
Каччині Дж. «Amarilli», «Ave, Maria», «Ti ch'ai le perne amore», «Alme luce beate».
Легренці Дж. «Che fiero costume».
Мандзоло Д. «Angioletta leggiardetta», «Quando tu mi guardi e ridi».
Марчелло Б. «Quella fiamma che m'accende», «Non m'e grave morir per amore».
Маттеїс Н. «Caro volto pallidetto».
Монтеверді К. «Lasciate mi mirire».
Паїзіелло Дж. «Chi vuol la zigarella», «La bella morinala».
Перголезі Дж. «Se tu m'ami», «Confusa smarita», канцона «Tre giorni son che Nina»; арії з кантат «Salve Regina», «Stabet mater».
Разі Ф. «Filli».
Сарі Д. «Tace il labro».
Сарторіо М. «Vitrici schiere» з опери «Аделаїда».
Скарлатті Д. «O, cessate di piegarmi», «Se nel ben», «Sonto nel core», «Qual farfalletta amante», «Violette».
Страделла А. «Pieta, Signore», «So ben che mi saettano».
Честі А. «Tu mancavi a tormentarmi».

Концертні арії

західноєвропейських композиторів

Бах Й. С. «Сльози, стогін» з Кантати №21; «Серце, плач» з «Страстей за Матфієм»; арія з «Магніфіката»; №63 зі «Страстей за Іоанном» (сопрано);
№№ 3, 4, 16 з «Різдвяної ораторії»; №№ 2, 9 – «Магніфікат»; №№ 5, 9, 23 з «Високої меси» (меццо-сопрано);
№ 62 – «Різдвяна ораторія»; арії з «Магніфіката» (тенор).
арії Еола з ораторії «Умиротворений Еол»; арії з кантат №№ 42, 46, 202 та «Різдвяної ораторії» (баритон);
№ 48 зі «Страстей за Іоаном»; арії з кантати № 56; арія з «Магніфіката» (бас).
Бізе Ж. «Agnus dei».
Гендель Г. Ф. арія Акзи з ораторії «Ісус Навин»; арія Семели з ораторії «Семела» (сопрано);
арія Далілі з ораторії «Самсон» (меццо-сопрано);
арія Самсона № 53 з ораторії «Самсон», арія Давида з ораторії «Саул», «Amen, Alleluja» (тенор);
«Dignare» з кантати «Te deum» (баритон);
арія Саула з одноіменної ораторії, арія Харафа з ораторії «Самсон» (бас).
Гайдн Й. арія Ганни з ораторії «Пори року» (сопрано); арія Луки № 36 з ораторії «Пори року» (тенор).
Моцарт В. А. «Ridente la calma», «Alleluja» з мотету «Exsultate, jubilate» (сопрано);
арія Зарастро з опери «Чарівна флейта» (бас).

Солоспіви західноєвропейських композиторів

Бетховен Л. «Люблю тебе», «Бабак», «Гондолета», «Пісня Міньйони», «Прощання», «Радість страждання», «Нове кохання», «Хвала природі», «Поцілунок», «Пісня про блоху», «Закоханий», «Спогад», «Коло пісень», обробки шотландських пісень.

Моцарт В. А. «О цитро, ти моя», «Коли Луїза спалювала листи», «До Хлої», «Ви, пташки, кожен рік», «Фіалка», «Чарівник», «Троянди цих щічок милих», «Таємниця», «Маленька пряля».

Гайдн Й. «Матроська пісня», «Поцілунок», «Трояндочка», «Серенада», «Морська царівна», «О, солодкий звук», «Озеро і Діва».

Барбер С. «В ясну цю ніч», «Віднеси моє серце», «Стокротки», «Під вербою», «Годинник б'є», «Печаль мені серце гризе».

Берг А. «Ода Коханню», «Пісня тростинки».

Брамс Й. «Колискова», «Дівоча пісня», «Спогад», «Ода Сафо», «Саламандра», «Під дощем», «Конвалія», «Мисливець», «Під листям верб», «Поспішна клятва», «Марна серенада», «Тебе забути», «Коваль», «Звучать ніжні свирілі», «Глибше все моя дрімота», «Серенада», «Дівчина говорить», «Пісня дівчини», «Як бузок розцвіло моє кохання»; циганські пісні: «Смаглявий хлопець», «На кущику три квіточки».

Бріттен Б. «Мельник», «Коли я був хлопчиком», «Саллі Гарденс».

Вольф Г. «Пісня мисливця», «Зустріч», «Ніч», «Пряля», «Пісня Ельфа», «Садівник», «Самотність», «Сьогодні у нас вечірка», «Як вітер виє, свище», «У хвилях кіс моїх кучерявих».

Гріг Е. «Серце поета», «Пісня Сольвейг», «Під квітами», «Лебідь», «Сон», «Стара мати», «Люблю тебе», «В човні», «До батьківщини», «Хатинка», «З водяною лілією».

Дебюссі К. «Чудовий вечір», «Мандоліна», «Зоряна ніч», «Польові квіти», «Прекрасних соборів стихія морська», «Флейта пана», «Серцю солодко томління», «Місячне світло», «Фантоші», «Романс», «Фавн», «Дзвони».

Ліст Ф. «Гори всі окутав спокій», «В коханні все дивних чар сповнене», «Коли я сплю», «Три цигана», «Ти як квітка», «Радість і горе», «Як дух Лаури», «Лорелея».

Мендельсон Ф. «Італія», «Баркарола», «Фіалка», «Зюлейка», «На крилах чудової пісні», «Привіт», «Зимова пісня».

Онеггер А. «Прощай», «Пісня про грушу», «Осінь».

Пуленк Ф. «Всюди твоє обличчя я бачу», «Се», «Скрипка», «Квіти», «Пісня про Оркенізу», «Доц», «Вісла», «Вчора», «Гайд-парк», «Думки сповнені тільки тобою», «Сяйво очей», «Карменсіта», «Дороги кохання».

Респігі О. «Діалог», «Снігопад», «Тумани», «Луна», «Сутінки», «Фавн», «Запрошення до танцю».

Сен-Санс К. «Соловей» та романси на вірші французьких поетів.

Сибеліус Я. «Дівчина прийшла додому з прогулянки», «Чорні троянди», «Там співає дівчина», «Оголене дерево».

Скотт С. «Не стукайте дарма», «Пісенька чорного дрозда», «Колискова».

Форе Г. «Метелик і фіалка», «Баркарола», «Ноктюрн», «Подорожній».

Хіндеміт П. Романси, оп. 18.

Шенберг А. «Життя у мріях», «Пісня дівчини», «Покинутий», «Соблазн», «Мандрівник».

Шимановський К. «Весь світ залишився там, в далечині», «Вночі, коли я довго в тиші мрію», «Лебідь», «В зачарованому саду», «Пливуть, стрімлять в лазурі чистій», «Гремить гроза», «Зулейка», «Запах волосся твого», «Бажання», «Соловей», «Танок», Курпівські пісні: «Летіли журавлі», «Наближається буря», «Над озером».

Штраус Р. «Присвята», «День всіх усопших», «Завтра», «Ніч», «Зірка моя щаслива», «Секрет», «Серце стучить», «Серенада», «Таємний заклик», «Квітень», «Гімн коханню», «Як приховати, мій друже», «До Цецилії», «Мрії в сутінках».

Шуберт Ф. «Місто», «Двійник», «Дівчина і Смерть», «Лісовий цар», «Серенада», «Баркарола».

Шуман Р. «Дві пісні Зулейки», «Солдат», «Вальтасар», «Присвята», «Інтермеццо», «Весняна ніч» та ін.

Солоспіви українських композиторів

Барвінський В. «Місяцю князю», «Щаслива будь», «94 Псалом Давида», «Вечором у хаті», «В лісі», «Ой поля ви, поля», «Ой сумна, сумна темна ніченька», «У мене був коханий, рідний край», «Колисанка», «Ой люлі, люлі, моя дитино», «Сонет», «Пісня пісень», «Знов весна».

Барток Б. «Глянь, дівчино...» угор. нар. пісня.

Білаш О. «Кленова алея», «Ви знаєте як липа шелестить», «Жайвори», «Горить моє серце», «Цвітуть бузки».

Бортнянський Д. «Гімн місяцю», «Молитва до Богородиці», «Прощай, прощай».

Верещагін Р. «І небо невмите, і заспані хвили», «Жебрак», «На білу гречку впали роси», «Я так люблю жагче літо», «Айстри», обробки українських народних пісень для голосу з ф-но «Та продай, бабусю, бичка», «Ой кум до куми залицявся».

Гулак-Артемівський С. «Стоїть явір над водою», «24 українські пісні для голосу з фортепіано».

Дичко Л. «Я, хочеш, – зачарую ліс» та ін. солоспіви.

Жербін М. «Пливе моя душа», «Вокаліз».

Кирейко В. «Пророк», «Єсть на світі доля», «Тече вода з-під явора», «Тополя», «Од села до села», «Знов весна», «Не бійся смутку», «Як почувеш вночі», «Вокаліз (до Прелюдії Баха фа-мінор)», «Рання весна», «Ти прийди», «La primavera», «Пісня про матір», «Маки», «Дайте крила мені», «Ірій», «Вертайте музику душі», «Чого я жду».

Косенко В. «Говори, говори», «Вони стояли мовчки», «О, если б ты могла», «На майдані». Кропивницький М. «Соловейко».

Лисенко М. «Коли настав чудовий май», «Милованка», «Не забудь юних днів», «Безмежне поле», «Смутної провесни», «В грудях вогонь», «Нічого, нічого», «Айстри»; 600 обробок українських народних пісень для голосу з ф-но.

Людкевич С. «Спи, дитино моя», «Тайна», «Одна пісня голосенька»; обробки народних пісень «Гагілка», «Ой, Морозе, Морозенку», «Бодай ся когут збудив», «Про Бондарівну», «Ой піду я до млина», «Ой співаночки мої».

Лятошинський Б. Обробки українських народних пісень для голосу з ф-но.

Майборода Г. «Бажання», «Гаї шумлять», «Не сумуй».

Мейтус Ю. «Скворець», «Волосы», «Романси і балади (24) на слова сучасних поетів», солоспіви на слова Т. Шевченка, І. Франка, П. Тичини, М. Рильського, В. Сосюри, Л. Первомайського, А. Малишка, М. Цветаєвої, М. Гумільова.

Надененко Ф. «Солнце», «Они любили друг друга», «Без вас хочу сказать вам много», «Отчего?», «Она поет», «Слышу ли голос твой», «Силуэт», «Прощание», «Прощай».

Ніщинський П. «Нудьга» («У діброві чорна галка»).

Ревуцький Л. «Ну розкажи ж», «Дума про три вітри», «Де тії слова», «Проса покошено», «Тиша»; 120 обробок українських народних пісень для голосу з ф-но

Січинський Д. «Не співайте мені сеї пісні», «Як почувеш вночі», «Бабині літо».

Сковорода Г. «Всякому городу нрав і права», «Стоїть явор над горою», «Ой ти, птичко жолтобоко».

Скорик М. «Три українські весільні пісні», «Ой у полі верба», «Мелодія ля-мінор» (без слів).

Степовий Я. «Не беріть із зеленого луку верби», «Утоптала стежечку», «Розвійтеся з вітром», «Степ», «Ой три шляхи широкії», «Гетьте, думи, ви, хмари осінні», «Зірнька вечірня».

Стеценко К. «Плавай, плавай, лебедонько», «Стояла я і слухала весну», «Вечірня пісня», «О, не дивуйсь», «Хотіла б я піснею стати», «Дивлюсь я на яснії зорі».

Туркевич С. «Буває, тужу», «Жасмини», «Павук», «Минають дні», «Прощання», «Гуцулка», «Я ввечері прийду», «Срібна пісня», «Тебе нема», «Емігрантська елегія», «Сухі мої очі».

Фільц Б. «На зеленому горбочку», сл. Лесі Українки та ін. солоспиви на слова Т. Шевченка, В. Сосюри, А. Міцкевича.

Старовинні російські романси і пісні

Аляб'єв О. «Если жизнь тебя обманет», «Увы, зачем она блистает», «И я выйду на крылечко», «Зимняя дорога», «Вечерний звон», «Соловей».

Борисов В. «Звезды на небе».

Булахов П. «В минуту жизни трудную», «Не пробуждай воспоминаний», «Нет, не люблю я вас», «В поле широком», «Свиданье», «Не хочу», «Молчали листья, звезды рдели», «Право, маменьке скажу», «И нет в мире очей».

Варламов О. «Белеет парус одинокий», «Горные вершины», «О, не целуй меня», «Красный сарафан», «Ненаглядная», «Разочарование», «На заре ты ее не буди», «Что мне жить и тужить».

Верстовський О. «Старый муж», «Песнь девы», «Певец».

Гурільов О. «Колокольчик», «И скучно, и грустно», «Сарафанчик», «Вам не понять моей печали», «Разлука», «Вьется ласточка сизокрылая», «Матушка-голубушка», «Грусть девушки», «Сердце-игрушка», «Улетела пташечка», «Отгадай, моя родная», «Песня ямщика», «Право, маменьке скажу», «Однозвучно гремит колокольчик», «Разлука».

Герчія А. «Нет, не любил он».

Дубянський Ф. «Стонет сизый голубочек».

Дюбюк О. «Не брани меня, родная», «Птичка», «Поцелуй же меня, моя душечка», «Хуторок», «Не лукавьте», «Не обмани».

Козловський Й. «Милая вечер сидела», «Пчелка».

Лістов М. «Я помню вальса звук прелестный».

Малашкін Л. «О, если б мог выразить в звуке».

Фомін Б. «Только раз бывает в жизни встреча».

Шереметьєв Б. «Я вас любил».

Шишкін А. «Нет, не тебя так пылко я люблю», «Слушайте, если хотите».

Романси та пісні російських композиторів

Балакірєв М. «Взошел на небо месяц ясный», «Приди ко мне», «Песня Селиман», «Грузинская песня».

Бородін О. «Отравой полны мои песни», «Спесь», «Октава», «Песня темного леса».

Василенко С. «Ее монолог».

Власов В. «В лесах дремучих», «Фонтану Бахчисарайского дворца», «Мой друг», «Письмо», «Весна», «Любовь как песнь, проста».

Глієр Р. «Берберская песня», «Кто, волны, вас остановил», «Если жизнь тебя обманет», «Ночь идет», «Слезы людские», «В порыве слез», «О, если б грусть моя», «Восточная песнь», «Коль любить, так без рассудка», «Сладко пела душа соловушко».

Глінка М. «Скажи, зачем», «Только узнал я тебя», «К Молли», «Не говори, любовь пройдет», «В крови горит огонь желанья», «К цитре», «Свадебная песня», «Ах, когда б я прежде знала», «Не щечечи, соловейку», «Гуде вітер вельми в полі», «Адель», «Не требуй песен от певца», «Уснули голубые», «Победитель», «Я помню чудное мгновенье», «Венецианская ночь», «Попутная», «Адель», «Песнь Маргариты», «Финский залив», «Мери», «Ночной Зефир», «Ночной смотр», «Не говори, что сердцу больно», «Не называй ее небесной», «Сон Рахили», «Как сладко с тобою мне быть» та ін.

Глазунов О. «Не велят Маше», «Соловей», «Сновиденье».

Даргомижский О. «Шестнадцать лет», «Ветроград», «Юноша и дева», «Как часто слушаю», «На раздолье небес», «Я сказала, зачем», «Песня рыбки», «Еще молитва», «Девушка-девица», «Тучки небесные» (сопрано);

«Не скажу никому», «Расстались гордо мы», «Я все еще его, безумная, люблю», «У него ли русы кудри», «Я здесь, Инезилья», «Я затеплю свечу», «Оделась туманами Сьерра Невада», «Лихорадушка», «Я помню глубоко», «Без ума, без разума», «И скучно и грустно» (меццо-сопрано);

«Чаруй меня, чаруй», «Ты хорошенькая», «Что мне до песен», «Что в имени тебе моем», «Паллади», «Свадьба», «Ты и вы», «Как мила ее головка», «Ты не верь, молодец» (тенор);

«Влюблен я, дева-красота», «И скучно и грустно», «Мне грустно», «Червяк», «Я вас любил», «Мельник», «Русая головка», «Оделась туманами Сьерра Невада», «Моя милая», «Поцелуй» (баритон);

«Старый капрал», «Восточный романс», «Ночной зефир», «Мне грустно», «Червяк», «Мельник», «Я помню глубоко», «Я вас любил» (бас).

Кабалевский Д. «Когда на суд безмолвных тайных дум», «На грустной ноте», Сонет Шекспира «Бог Купидон».

Кюи Ц. «Царскосельская статуя», «Коснулась я цветка», «Ты и Вы», «Смеркалось», «Сожженое письмо».

Мусоргский М. «Где ты, звездочка», «Колыбельная Еремушке», «Царь Саул», «Калистрат», «Питрушка», «Семинарист», «По грибы», «По над Доном сад цветет», «Забытый», «Сиротка», «Листья шумели уныло», «Светик Савишна», «Забытый».

Метнер М. «Эхо», «Первая утрата», «Шелохнулась занавеска», «Роза», «Я пережил свои желанья», «Цветок», «Ночь», «Испанский романс», «Лишь розы увядают», «Вальс», «Муза», «Певец», «Могу ль забыть», «У врат обители», «Заклинание», «Шепот, робкое дыханье».

Рахманинов С. «Полюбила я на печаль свою», «Вокализ», «Ветер перелетный», «Не пой, красавица при мне», «Утро», «Сон», «Я жду тебя», «Дитя, как цветок ты прекрасна», «Островок», «Она как полдень хороша», «Весенние воды», «Они отвечали», «У моего окна», «Здесь хорошо», «Ночь печальна», «Маргаритки», «Ночью в саду у меня», «Вчера мы встретились», «Как мне больно», «Все отнял у меня», «Арион», «Молитва», «Крысолов».

Римский-Корсаков М. «Восточный романс», «Редет облаков летучая гряда», «Медлительно влекутся», «Не ветер, вея с высоты», «Красавица», «Моя баловница», «Нимфа», «Шепот, робкое дыханье», «О, если б ты могла», «То было раннею весной», «Свитезянка», «Сновиденье», «Дева и солнце», «Свеж и душист».

Свиридов Г. «Осенью», «Зимняя дорога». «Русская девчонка», «Есть одна хорошая песня у соловушки», «Мне не жаль, что друг женился», «Под тальянку», «Подъезжая под Ижоры», «Ворон к ворону летит», «Изгнанник», «Роняет лес багряный свой убор», «В нижнем Новгороде», «Как яблочко румян», «В полях под снегом и дождем», «Силуэт», «Как небеса, твой взор блистает», «К портрету», «История про бублики и про бабу, не признающую республики»

Стравинский И. «Весна монастырская» (тоны, звон, перезвоны), «Вокализ», «Фавн и пастушка».

Танеёв С. «Сталактиты», «Голос В лесу». «Пусть отзвучит», «Не ветер, вея с высоты», «Люди спят», «Находка», «Когда кружась, осенние листья», «В дымке-невидимке», «Бьется сердце беспокойно», «Рождение арфы», «Фонтан», «Менуэт». «Маска», «Зимняя дорога», «Мое сердце – родник», «последний разговор».

Хренников Т. «Как соловей о розе», «Ночь листвою чуть колышет», «Серенада Дон Кихота», «Что делать девочке?», «Ты меня оставил, Джемми», «В полях под снегом».

Чайковский П. «Я Вам не нравлюсь», «Уноси мое сердце», «Растворил я окно», «Кабы знала я», «Я ли в поле да не травушка была», «Средь шумного бала», «Цыганская песня»,

«Песнь Миньйоны», «Mezza notte», «Колыбельная песня», «Нам звезды кроткие сияли»
«Не верь, мой друг», «Ни слова, о друг мой», «и больно и сладко», «Слеза дрожит»,
«Отчего?», «Примирение», «Канарейка», «Серенада Дон Жуана», «То было раннею
весной», «На землю сумрак пал», «Благословляю вас леса», «На нивы желтые», «Скажи о
чем в тени ветвей», «Закатилось солнце», «В эту лунную ночь», «Ни слова, о друг мой»,
«День ли царит».

Шапорін Ю. «Ветер принес из далека», «За горами, за лесами», «Зачем кружится ветер в
овраге», «Осенний праздник», «Расставание», «Под небом голубым»; обр. нар. песен
«Бурлацкая», «Не одна во поле дороженька», «Ничто в полюшке не колышется».

Система оцінювання

**Критерії оцінювання виконання програми та фахових знань студентів по 100-
бальній шкалі (у зіставленні з оцінкою ECTS та національною шкалою) оцінювання
виконання програми з дисципліни**

90–100–А– відмінно Випускник-магістр повністю розкрив свої природні вокально-
сценічні дані: тембр, силу й політність голосу, образно-художнє мислення
й виконавський темперамент; виробив повний діапазон і згладжені
регістри, відсутність будь-яких дефектів звучання й вимови та розвинене
вокальне дихання; блискуче володіє різними видами техніки співу;
переконливо інтерпретує твори найрізноманітніших стилів і жанрів;
точно передає драматургію твору вокально-артистичними засобами;
володіє виконавською експресією; здійснює виконавське редагування
репертуару; укладає концертні програми; має конкурсні відзнаки та
досвід виступів на значних сценах; знає правила організації концертної
роботи, етичного поведження в творчо-педагогічному колективі;
обізнаний з основами гігієни голосу та застосовує ці знання на практиці.

82–89–В– добре Випускник добре розкрив свої природні дані, володіє артистизмом
виконання, має повний діапазон голосу і згладжені регістри, розвинене
вокальне дихання; добре володіє різними видами техніки співу, вимовою,
навичками інтерпретації, виконавським редагуванням репертуару,
укладанням концертних програм; знає правила організації концертної
роботи, етичного поведження в творчо-педагогічному колективі;
обізнаний з основами гігієни голосу та застосовує ці знання на практиці.

74–81–С– добре Випускник достатньо розвинув свої природні дані, , має повний діапазон
голосу, але не в повній мірі згладжені регістри, розвинене вокальне
дихання; демонструє знання про різні види техніки співу, має добру
вимову, навички інтерпретації, виконавське редагуванням репертуару,
укладанням концертних програм; знає правила організації концертної
роботи, етичного поведження в творчо-педагогічному колективі;
обізнаний з основами гігієни голосу та застосовує ці знання на практиці.

64–73–D– задовільно Випускник недостатньо добре володіє вокально-технічними
прийомами й виконавською майстерністю; має проблеми з діапазоном,
диханням, регістрами та слабкі навички інтерпретації; недостатньо
обізнаний з виконавським редагуванням репертуару, укладанням
концертних програм, правилами організації концертної роботи, основами
гігієни голосу; знає правила етичного поведження в творчо-
педагогічному колективі та застосовує ці знання на практиці.

60–63–E– задовільно Випускник не досить добре володіє вокально-технічними прийомами
й виконавською майстерністю; має проблеми з діапазоном, диханням,
регістрами; демонструє відсутність навичок інтерпретації; неграмотно
представив та склав виконавський репертуар та концертну програму,
порушив правила організації концертної роботи, основи гігієни голосу;

знає правила етичного поводження в творчо-педагогічному колективі та застосовує ці знання на практиці.

35–59–FX– незадовільно

(з можливістю повторного складання)

Випускник продемонстрував низький рівень оволодіння вокально-технічними прийомами й виконавською майстерністю; діапазоном; диханням; продемонстрував слабкі навички інтерпретації; недостатньо обізнаний з виконавським репертуаром, правилами організації концертної роботи, не дотримався правил етичного поводження в творчо-педагогічному колективі.

0–34–F– незадовільно

(з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Оцінку отримують випускники за невідповідність усім зазначеним фаховим критеріям, що свідчить про необхідність обов'язкового повторного вивчення дисципліни.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів, театрів, мистецьких експозицій та виставок, музичних фестивалів, конкурсів, концертів тощо.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абдуллин Э. Б. Методологический анализ проблем музыкальной педагогики в системе высшего образования: исследование. Москва, 1990. 188 с.
2. Алиев И. Ю. Методологические и методические основы вокально-педагогического творчества в двух частях. Москва, 1993. 86 с.
3. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів): підручник для студентів музичних ВНЗ. 3-тє вид. Київ, 2017. 218 с.
4. Антонюк В. Г. Постановка голосу: посіб. для муз. вузів. Київ: Українська ідея, 2000. 68 с.
5. Антонюк В. Г. Школа сольного співу // Академія музичної еліти України: Історія та сучасність. Київ: Музична Україна, 2004. С. 435–454.
6. Антонюк В. Г., Гнидь Б. П. Вокальний факультет. Спеціалізація «Спів» // Академія музичної еліти України: Історія та сучасність. Київ: Музична Україна, 2004. С. 150–155.
7. Антонюк В. Г. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект: монографія. Київ: Українська ідея, 2001. 144 с.
8. Багадуров В. А. Очерки по истории вокальной методологии. Ч. 1. Москва: Муз. сектор, 1929. 240 с.
9. Багадуров В. А. Очерки по истории вокальной педагогики. Москва: Музгиз, 1956. 268 с.
10. Барсов Ю. А. Вокально-исполнительские и педагогические принципы М. И. Глинки. Ленинград: Музыка, 1968. 66 с.
11. Бочкарёв Л. Л. Психология музыкальной деятельности. Москва: Издательство «Институт психологии РАН», 1997. 352 с.
12. Васенина К. В. Правильное произношение слова как важнейший фактор в пении: метод. пос. по вокалу для преп. муз. уч. Москва, 1962. 14 с.
13. Васильев М. П. Анализ работы голосового аппарата вокалиста. Санкт-Петербург: Турусел, 1997. 22 с.
14. Вилинская И. Н. Значение репертуара в воспитании певца // Вопросы вокальной педагогики / ред.-сост. Д. Г. Евтушенко. Москва: Музыка, 1967. Вып. 3-й. С. 45–90.
15. Витт Ф. Ф. Практические советы обучающимся пению / под ред. Ю. А. Барсова]. Ленинград: Музыка, 1968. 64 с.
16. Вілінська І. М. Вокалізи для співака-початківця. Київ: Музична Україна, 1971.
17. Вотріна В. В. Мистецтво співу і вокальна методика М. Е. Донець-Тессейр. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2001. 272 с.
18. Гладиліна І. П. Теоретические основы педагогической технологии развития творческой одаренности молодежи в высшей школе: монография. Москва: МГГУ им. М. А. Шолохова, 2009. 336 с.
19. Гмиря Б. Р. Бесіди про вокал // Борис Гмиря [статті, листи, спогади]. Київ: Муз. Україна, 1975. С. 68–85. 208 с.
20. Гнидь Б. П. Виконавські школи України: Кафедра сольного співу НМАУ ім. П.І. Чайковського (1971-2001): посібник. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2002. 94 с.
21. Гонтаренко Н. Б. Сольное пение. Секреты вокального мастерства: метод. пос. Ростов-на Дону: Феникс, 2008. 183 с.
22. Гребенюк Н. Є. Вокально-виконавська творчість: психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти: монографія. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1999. 269 с.
23. Давидов М. А. Наукові перспективи української вокальної школи // Музикознавчі записки. 2004. № 2.

24. Давидов М. А. Теорія виконавської майстерності в працях українських дослідників // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Київ, 1999. Вип. 3. Музичне виконавство. С. 7–22.
25. Далецкий О. В. Обучение певца-любителя. Москва: Изд. МГК, 1990. 74 с.
26. Детский голос. Экспериментальное исследование / под ред. В. Н. Шацкой]. Москва: Педагогика, 1970. 232 с.
27. Дмитриев Л. Б. В классе профессора М. Э. Донец-Тессейер. О воспитании легких женских голосов. Москва: Музыка, 1974. 62 с.
28. Дмитриев Л. Б. Основы вокальной методики. Москва: Музыка, 2004. 368 с.
29. Дмитриев Л. Б. Солисты театра Ла Скала о вокальном искусстве. Диалоги о технике пения. Москва, 2002. 188 с.
30. Евтушенко Д. Г. О впеваии вокальных произведений // Вопросы вокальной педагогики. Москва: Музыка, 1967. Вып. 3-й. С. 98–119.
31. Емельянов В. В. Фонопедический метод формирования певческого голосообразования: метод. рек-и. Новосибирск: Наука, 1991. 41 с.
32. Євтушенко Д. Г. Роздуми про голос [нотатки педагога-вокаліста]. Київ: Музична Україна, 1979. 91 с.
33. Збірник вправ для розвитку техніки легких жіночих голосів / упорядник М. Е. Донець-Тессейер. Вип. 6-й. Київ: Музична Україна, 1972.
34. Кодай Золтан. Избранные статьи / пер. с венгерского. Москва: Советский композитор, 1982. 288 с.
35. Колодуб І. С. Питання теорії вокального мистецтва: монографія. Харків, 1995. 120 с.
36. Колодуб І. С. Практичні поради педагога-вокаліста. Київ: Муз. Україна, 2010. 54 с.
37. Комісаров О. В. Початкове навчання співу на фонетичній основі української мови. Київ: ІСДО, 1995. 88 с.
38. Кононова М. В. Ідеальне та еталонне в системі категорій музично-виконавського мистецтва: дис. ... канд. мист.: 17.00.03. Київ, 2009. 206 с.
39. Кушка Я. С. Методика навчання співу: посіб. з основ вок. майстерності. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 288 с.
40. Лихтман З. Е. О работе в классах камерного пения консерватории // Зі спадщини майстрів: Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Кн. 1. Київ, 2003. С. 127–143.
41. Львов М. Л. Из истории вокального искусства / общ. ред. и вст. статья И. А. Вербовой]. Москва: Музыка, 1964. 228 с.
42. Мадишева Т. П. Співак і мова (культура співу мовою оригіналу: теорія і практика): навч. пос. Харків: Штрих, 2002. 160 с.
43. Маслій К. С. Виховання голосу співака: навч. посіб. Рівне: «ЛІСТА», 1996. 120 с.
44. Методические указания для вокальных факультетов музыкальных вузов: Педагогическая практика / сост. М. С. Агикян. ГМПИ им. Гнесиных. Москва, 1983. 66 с.
45. Микиша М. Б. Практичні основи вокального мисецтва / літ. виклад М. І. Головащенко. 2-ге вид. Київ: Музична Україна, 1985. 80 с.
46. Михайлова Т. М. Виховання співаків у Київській консерваторії: Хронологічний огляд з 1863 по 1963 рр.. Київ: Музична Україна, 1970. 128 с.
47. Мишуга Олександр: Спогади. Листи. Матеріали / упор., підг. текстів, вст. стаття та прим. М. І. Головащенко. Київ: Музична Україна, 1971. 780 с.
48. Морозов В. П. Биофизические основы вокальной речи. Ленинград: Наука, 1997. 231с.
49. Морозов В. П. Эмоциональность как критерий профотбора вокалистов // Вопросы вокальной педагогики. Сб. статей. Москва: Музыка, 1984. С. 198–204.

50. Муравйова О. О. Спогади. Матеріали / упор. та прим. Г. І. Філіпенко. Київ: Муз. Україна, 1984. 150 с.
51. Павлюченко С. А. Вокально-артикуляционные упражнения и этюды для певцов. Москва: Музыка, 1968.
52. Падалка О. С. та ін. Педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Українська енциклопедія, 1995.
53. Петрушин В. И. Музыкальная психология: уч. пос. 2-е изд. Москва: ВЛАДОС, 1997. 384 с.
54. Хомутова Л. Г. Создание художественного вокально-сценического образа: метод. пос. для певцов. Днепропетровск: Пороги, 1995. 50 с.
55. Чишко О. С. Певческий голос и его свойства. Ленинград: Музыка, 1968. 48 с.
56. Стахевич А. Г. Вокальное искусство Западной Европы: творчество, исполнительство, педагогика: исследование. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1997. 272 с.
57. Стахевич О. Г. Основы вокальной педагогики. Ч. 1: Природно-наукові теорії співу: навч. посіб. для муз. та пед. ВНЗ. Харків-Суми, 2002. 92 с.
58. Юдин С. П. Певец и голос. Москва-Ленинград: Музгиз, 1947. 138 с.
59. Юссон Р. Певческий голос. Исследование основных физиологических и акустических явлений певческого голоса [пер. с фр.] / Юссон Рауль. Москва: Музыка, 1974. 262 с.
60. Юшманов В. И. Вокальная техника и ее парадоксы. Изд. 3-е. Санкт-Петербург: Изд. ДЕАН, 2007. 128 с.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Фрагменти вокальних, музичних, музично-драматургічних творів у виконанні різноманітних артистів, ансамблів та оперних труп – провідних майстрів сцени різних країн; майстер-класи провідних викладачів сольного співу у вільному доступі в мережі Інтернет.